

Людмила Кондратова

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

ДЛЯ 5 КЛАСУ

загальноосвітніх навчальних закладів

*Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з дисциплін художньо-естетичного циклу
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 78(075.3)
ББК 85.31я72
К 64

Рецензенти:

В.Я. Ястребова — перший проректор з науково-методичної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент
В.М. Манжос — вчитель музичного мистецтва ЗОШ №1 I-III ст. м. Запоріжжя

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України
(лист ПТЗО від 19.08.2013 р. №14.1/12-Г-546)

Кондратова Л.Г.

К 64 Музичне мистецтво : робочий зошит для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.Г. Кондратова. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2013. — 88 с.

ISBN 978-966-10-3285-8

У робочому зошиті розроблено зміст уроків музики для учнів 5-го класу відповідно до чинної навчальної програми Міністерства освіти і науки України для загальноосвітніх навчальних закладів.

Робочий зошит є органічною частиною навчально-методичного комплекту, до якого входять: підручник — переможець Всеукраїнського конкурсу рукописів підручників, робочий зошит, компакт-диски із творами для слухання музики та піснями для виконання, музична хрестоматія, інтерактивні розробки уроків.

Для учнів 5-го класу, вчителів, батьків.

**УДК 78(075.3)
ББК 85.31я72**

Навчальне видання

КОНДРАТОВА Людмила Григорівна

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

*Робочий зошит для 5 класу
загальноосвітніх навчальних закладів*

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Донара Пендзей*
Художники *Олеся Томків, Ірина Басалига, Олег Кіналь*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Верстка *Галини Кузів*
Технічний редактор *Оксана Чучук*

Підписано до друку 23.08.2013. Формат 70x100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний. Умовн. друк арк. 7,15. Умовн. фарбо-відб. 10,30

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-3285-8

© Кондратова Л.Г., 2013
© Навчальна книга – Богдан, 2013

Юний друже!

Я запрошую тебе до подорожі в Країну музичного мистецтва. За допомогою цього зошита ти зможеш удосконалити свої знання з музичного мистецтва та спробувати виконати нескладні завдання у власній «творчій майстерні». Я пропоную тобі перевірити свої творчі здібності у вокальній майстерності та під час слухання музики. Особливими для тебе можуть стати творчі музичні проекти, що розкриють дослідницькі вміння й дозволять робити власні відкриття в цій країні. Бажаю тобі успіхів у навчанні та спілкуванні з чарівною МУЗИКОЮ.

Разом з тобою виконувати цікаві завдання у Країні музичного мистецтва будуть твої знайомі друзі — хлопець Богдан та дівчинка Христина.

Вони вже готові до праці. А ти? Позмагаймося?

Автор

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Слухаємо музику

Спробуй виконати

Виконуємо пісні

Створюємо музичний проект

Творча майстерня

Перевір свої знання з теми

ТЕМА І. МУЗИКА ЯК ВИД МИСТЕЦТВА

МИСТЕЦТВО ЗВУКІВ

Слухаємо музику: П.І. Чайковський. Мелодія для скрипки і фортепіано.

Уяви себе режисером художнього фільму. Спробуй скласти сюжет до фрагменту фільму, який тобі підказала музика П. Чайковського. **Визнач** головного героя (або героїв), місце, де відбувається сюжет фрагменту, стисло опиши сюжет (за бажанням напиши діалоги головних персонажів). **Послухай** музику ще раз та прочитай створений тобою сюжет у спокійному, розваженому темпі. Якщо маєш бажання — **намалюй** епізод створеного тобою сюжету.

Перевір свої знання з теми «Мистецтво звуків».

З'єднай лінією та утвори пару зі слів та словосполучень.

колір, лінія

пісня як музичний жанр

слово і музика

театр

сценічна дія

хореографія

рухи і танець

живопис

Розучуємо пісню О. Янушкевич «Веселкова пісня».

Спробуй разом із друзями створити музичний супровід до пісні О. Янушкевич. Для виконання супроводу вам не потрібні музичні інструменти. Ми будемо «грати» пальцями рук, які можуть виконувати ритмічні малюнки різними способами: клацати, плескати, простукувати по столу або колінках. І щоразу утворюватиметься неповторне забарвлення звуку.

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ СОЛО

Слухаємо музику: Ф. Шопен. Етюд № 2; Н. Паганіні. Рондо з концерту № 2 (уривок), соната для скрипки та гітари (уривок).

Відгадай, які музичні інструменти пов'язані з музичними творами двох геніїв. Впиши пропущені літери в порожні клітинки, щоб утворилося слово, яке означає назву музичного інструмента.

	І				А
--	---	--	--	--	---

	К					А
--	---	--	--	--	--	---

	О							О
--	---	--	--	--	--	--	--	---

Перевір свої знання з теми «Інструментальне соло».

Постав біля правильного, на твою думку, визначення терміна *етюд*:

1. Твір образотворчого мистецтва допоміжного характеру, виконаний з натури з метою її вивчення в процесі роботи над картиною, скульптурою і т. ін.
2. Великий літературний твір, який описує історичні події.
3. Невеликий музичний твір віртуозного характеру або п'єса навчального характеру.
4. Тричастинний музичний твір для симфонічного оркестру.

Пригадай розповіді про двох геніїв. Які міста були пов'язані з творчістю Ф. Шопена та Н. Паганіні? Викресли слова, які є, на твою думку, зайвими.

Прага, Париж, Варшава, Відень, Будапешт, Берлін, Київ, Рим, Мадрид.

Розучуємо норвезьку народну пісню «Чарівний смичок».

Заспівай пісню. Напиши в порожніх лінійках, який характер мелодії норвезької пісні:

Створи вокальну імпровізацію голосом.

Спробуй відтворити голосом звуки скрипки, звук струн гітари. Заспівай голосом без слів невеличкий ліричний романс (розспівай на будь-який голосний звук *a-a-a*, *y-y-y* та ін.).

Музичний проект «Музика двох геніїв»

Мета: навчитися створювати сюжет реклами та закачувати мобільні рингтони з музичних шедеврів, знаходити потрібну інформацію та обробляти її.

Очікуваний результат: сюжет реклами та плакат.

План створення:

Чи хочеш дізнатися, які з музичних творів Ф. Шопена та Н. Паганіні звучать у наш час з телевізійного екрана? Чи маєш бажання створити власну рекламу будь-якого дитячого товару? Тоді за справу!

1-й крок — переглянь з друзями дитячі телевізійні реклами, послухай уважно, яка музика в них звучить. Чи є серед них твори двох геніїв? Проаналізуй. Послухай мобільні рингтони своїх друзів. Чи звучить в них музика двох композиторів?

2-й крок — створи сюжет реклами будь-якого дитячого товару, яку можна було б показати на екрані під музику одного з двох композиторів. Намалюй афішу цієї реклами та стисло розкажи про її сюжет. У кого вийде найкраще?

3-й крок — закачай у свій мобільний телефон музичні твори або їхні сучасні обробки двох геніїв, які тобі найбільше сподобалися. Поділися новинкою з друзями. Слухайте із задоволенням!

не - бо, тіль - ки ві - тер, тіль - ки ра - дість ждуть ме -
 Приспів:
 не. До не - ба я ді - ста - ти ба -
 жа - - - ю хоч на мить. О гой -
 - дал - ко кри - ла - та, ле - ти, ле - ти,
 ле - ти! О гой - дал - ко кри - ла - та,
 ле - ти, ле - ти, ле - ти! // - ти!

1. Як чудово погуляти
 В парку, де розтанув сніг,
 І де гойдалка крилата
 Починає свій розбіг!
 Хай забуто все на світі —
 Серце завмира моє.
 Тільки небо, тільки вітер,
 Тільки радість ждуть мене. | Двічі

2. Я ніколи не забуду,
 Як дитинство я провів,
 Завжди пам'ятати буду
 Радість цих веселих днів.
 Тільки зараз ми ще діти —
 Гратись будем цілий день.
 Тільки небо, тільки вітер,
 Тільки радість ждуть мене. | Двічі
 Приспів.

Приспів:
 До неба я дістати
 Бажаю хоч на мить.
 О гойдалко крилата,
 Лети, лети, лети! | Двічі

СВІТ ШКІЛЬНИЙ

Слова Т. Демчук

Музика І. Тарнавської

1. Із ди - тин - ства ко - жен зна - є - і до - рос - лий, і ма - лий

про ве-се-лий, різ-но-бар-вний і яс-кра-вий світ шкіль-ний. Мов про-

фе-сор, тут ма-ле-ча, а бу-ва-є нав-паки – і до-

Приспів:

рос-лі гра-ють в і-гри, на-че справ-жні ма-лю-ки. Лун-ко

дзво-ник раз у раз кли-че дру-зів мо-їх в клас, до ве-

се-ло-ї манд-рив-ки зно-ву за-кли-ка-є нас. За о-

дин шкіль-ний у-рок в не-ві-до-ме зро-бим крок, про-пли-

вем по о-ке-а-ну і злі-та-єм до зі-рок. // до зі-рок.

Приспів:

Лунко дзвоник раз у раз
Кличе друзів моїх в клас,
До веселої мандрівки
Знову закликає нас.
За один шкільний урок
В невідоме зробим крок,
Пропливемо по океану
І злітаємо до зірок.

- Школа радо відчиняє свої двері для малят —
Тут вони усе пізнають і дадуть усьому лад,
Кожну цифру, мов картинку, гарно виведе рука,
А ведмедик у портфелі зачекає до дзвінка.

Приспів.

- Коридорами шкільними поруч йдемо я і ти,
Кожен мріє досягнути заповітної мети.
Школа тайни відкриває нам про землі й небеса,
Щоб творити ми уміли власноручно чудеса.

Приспів.

Зміст

Тема I. Музика як вид мистецтва	4
Урок 1. Мистецтво звуків	4
Урок 2. Історія музичного мистецтва	6
Урок 3. Мистецтво відкриває світ.....	8
Урок 4. Що «живе» в музиці?.....	10
Урок 5. Як «рухається» музика?	12
Урок 6. У гості до музичних інструментів.....	14
Урок 7. Як розповідає музика?.....	16
Урок 8. Музична скарбничка композитора.....	18
Тема II. Народна музика	20
Урок 9. Історія народу в пісні	20
Урок 10. Давні українські осінні обряди.....	22
Урок 11. Пісня живе серед нас.....	24
Урок 12. Народні інструменти.....	26
Урок 13. Дитяча народна пісня	28
Урок 14. Українці танцюють	30
Урок 15. Давні українські зимові обряди	32
Урок 16. Новорічні свята. Підсумковий урок.....	34
Тема III. Професійна музика	36
Урок 17. Скарбничка професіонала.....	36
Урок 18. Різновиди професійної музики.....	38
Урок 19. Чи є сюжет у музиці?.....	40
Урок 20. Що таке непрограмна музика?	42
Урок 21. Інструментальне соло	44
Урок 22. Грає ансамбль.....	46
Урок 23. Симфонічна музика	48
Урок 24. Велике українське сімейство.....	50
Урок 25. Світ вокальної музики	52
Урок 26. Скарбничка професіонала. Підсумковий урок.....	54
Тема IV. Взаємодія музики з іншими видами мистецтва.....	56
Урок 27. Музика та інші види мистецтва.....	56
Урок 28. Музика і слово	58
Урок 29. Музика та візуальні види мистецтва	60
Урок 30. Музика в театрі	62
Урок 31. Музика в кіно.....	64
Урок 32. Музика і циркове мистецтво.....	66
Урок 33. Музика і хореографія.....	68
Урок 34. Назустріч канікулам. Підсумковий урок.....	70
Додаток.....	72